

Asociația Angustia Egyesület

Nr. 75/27.08.2025.

Raportul de evaluare finală a Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului GAL Angustia -perioada de finanțare 2014-2020

Opis

1. Rezumat	3
2. Introducere	5
2.1 Scopul raportului de evaluare si obiectivele evaluarii	5
3. Informatii generale privind SDL.....	8
3.1 Informatii despre GAL si activitatea GAL-ului	8
3.1.1 Informatii despre GAL.....	8
3.2. Scurta descriere a SDL, a masurilor si bugetului.....	14
4. Cadru de evaluarea si metodologia	19
5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL.....	44
5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL	44
5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție	46
6. Intrebarile de evaluare specifice Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL)	53
7. Tema de evaluare: Factorii de succes și insucces.....	57
8. Concluzii și recomandări	59

1. Rezumat

Documentul reprezintă evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală implementată în perioada 07.12.2016-28.08.2025 de către Grupul de Acțiune Locală Asociația Angustia Egyesület în teritoriul LEADER Angustia.

Prezentul raport de evaluare îndeplinește obligațiile prevăzute de Ghidul operational privind evaluarea implementării, și însumează rezultatele la final de implementare a strategiei.

Principalele constatări ale evaluării, concluzii și recomandări

La final de implementare a strategiei și din informațiile analizate reiese că cele planificate la elaborarea strategiei al GAL, scopurile și obiectivele strategiei, respectiv indicatorii planificați au fost atinse. Fondul alocat strategiei, 2,673,143.77 euro (inclusiv cu bonusare) a fost absorbită în proporție de 99,57% diferența provenind dintr-o retragere a unui solicitant și din sume rămase disponibile la final de implementare proiecte. Toate măsurile din strategie s-au dovedit relevante până la finalizarea implementării. Prin urmare, fiecare măsură a avut beneficiari și implementatori de proiecte, astfel că nu a fost necesară eliminarea niciunei măsuri planificate inițial. Bonusarea primită pe parcursul implementării strategiei a confirmat activitatea performantă realizată de către GAL.

Având în vedere interesul crescut în rândul comunităților locale față de programul LEADER am solicitat fondul EURI, care a fost absorbit prin 4 proiecte în proporție de 99,56%.

Cele mai importante obiective ale strategiei, respectiv menținerea și crearea de locuri de muncă, protecția mediului, sprijinirea inovării, sprijinirea dezvoltării comunitare și a mostenirii culturale locale au fost realizate prin implementarea de proiecte în întregul teritoriu.

Prin beneficiarii de proiecte tineri și femei, concluzionăm că strategia a contribuit la încetinirea migrației tinerilor din zonă, respectiv că am contribuit la dezvoltarea antreprenoriatului în rândul femeilor.

Numeroase proiecte au prevăzut investiții cu valoarea adăugată a soluțiilor pentru protecția mediului prin utilizarea energiei regenerabile sau prin achiziționarea de utilaje sau echipamente performante cu impact negativ redus asupra mediului, astfel strategia a contribuit și la obiectivele transversale ca climă, mediu și inovare.

În strategie o măsură a fost creată cu obiectivul principal de sprijinirea dezvoltării comunitare, a vieții civile, religioase și a moștenirii culturale locale, în cadrul căreia 17 actori din zonă au depus proiecte prin care au contribuit la atingerea acestui obiectiv. Un proiect adresat comunităților române, și unul altul pentru copii și persoane vulnerabile au sprijinit incluziunea socială în teritoriu și deservește ca practici de urmat și de alți actori locali.

Prin cinci proiecte finanțate am sprijinit și am încurajat asocierea în domeniul agricol și forestier, aceste forme de organizare a fermierilor locali și a populației având încă număr redus în teritoriu. Proiectele implementate cu succes deservește ca bune practici pentru noi asocieri în zonă.

Proiectele adresate dezvoltării comunităților locale, în număr de 31, prin dezvoltarea serviciilor publice locale și a infrastructurii la scară mică în întregul teritoriu, deservește populația întreaga a teritoriului, au contribuit la dezvoltare echilibrată și creșterea atractivității zonei.

Investițiile în domeniul turismului, în activități de producție și de servicii, (inclusiv servicii de sănătate) au adus o creștere economică în teritoriu, au contribuit la creșterea atractivității zonei. Prin crearea de locuri de muncă, aceste investiții au generat noi venituri, au contribuit la creșterea veniturilor și astfel, într-o anumită măsură, și la încetinirea migrației economice din zonă.

Nu în ultimul rând, activitatea GAL în teritoriu, respectiv activitățile de animare, întâlnirile cu comunitățile locale, târgurile tradiționale organizate în cadrul comunităților, instruirile angajaților și a liderilor locali, facilitarea cooperării între actorii locali, mobilizarea comunităților locale a contribuit la dezvoltarea vieții comunitare, civile și la creșterea coeziunii comunității în întregii teritorii.

Prin toate aceste activități, implementate prin programul LEADER, acesta a devenit cunoscut în teritoriu în cadrul comunităților locale, întregul teritoriu și comunitățile locale beneficiază de rezultatele obținute, și în consecință a fost formulată deja la nivelul comunităților importanța continuării acestui program de dezvoltare și finanțarea de noi proiecte care să contribuie la dezvoltarea durabilă a teritoriului.

Din toate aceste considerente concluzionăm că implementarea programului LEADER în teritoriu și-a atins scopul, obiectivele, indicatorii propuși, a adus o contribuție importantă la dezvoltarea armonioasă a teritoriului GAL Angustia, și în consecință programul LEADER va avea un rol semnificativ și în viitor în dezvoltarea teritoriului GAL Angustia.

Programul LEADER având succes în teritoriu în perioada de finanțare anterioară și cea raportată prin prezentul raport, recomandăm finanțarea în continuare a acestui program cu contribuție semnificativă la dezvoltarea sustenabilă și durabilă a mediului rural.

2. Introducere

2.1 Scopul raportului de evaluare și obiectivele evaluării

Scopul prezentului raport de evaluare este de a sintetiza și prezenta rezultatele obținute în urma implementării programului LEADER în teritoriul GAL Angustia în perioada de implementare decembrie 2016 – august 2025, respectiv de a analiza beneficiile asociate cu abordarea de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, și pentru a demonstra că aceasta

metoda participativa de sprijinire a dezvoltarii rurale, bazata pe o strategie integrata si parteneriat local, in ce mod a contribuit la dezvoltarea teritoriului LEADER Angustia.

Potrivit acestui scop al raportului am formulat urmatoarele **obiective ale evaluarii**:

- analiza relevantei, eficientei, eficacitatii, impactului, sustenabilitatii si a nivelului de performanta a strategiei si a implementarii acesteia in perioada raportata
- demonstrarea rezultatelor si a realizarilor obtinute
- efectele si impactul produs in urma implementarii proiectelor si a programului LEADER in teritoriu
- identificarea si analiza factorilor de succes si insucces intampinati pe parcursul implementarii programului
- cresterea in general a transparentei activitatii GAL
- formularea de recomandari pentru eventuale imbunatatiri ale strategiilor de dezvoltare locale viitoare ale teritoriului

Complementar, prin aceasta evaluare am dorit sa primim raspuns la intrebarile:

- Cum si in ce masura au fost obtinute rezultatele planificate?
- Cum si in ce masura abordarea LEADER este eficienta?
- Cum au fost utilizate resursele?
- Care este perceptia beneficiarilor?
- Ce functioneaza bine si ce nu?

2.2 Structura raportului de evalaure si modul de realizare

Structura raportului de evaluare s-a stabilit avand in vedere scopul si obiectivele evaluarii.

La inceput am descris contextul evaluarii, respectiv am prezentat cele mai importante informatii despre GAL si activitatea acestuia.

În capitolul 4 am stabilit cadrul de evaluare și metodologia de evaluare, iar în capitolul 5 detaliem și prezentăm rezultatele analizei datelor colectate.

Capitolul 6 sintetizează întrebările de evaluare specifice Strategiei de Dezvoltare Locală.

În capitolul 7 am identificat factorii de succes și insucces care influențează implementarea strategiei.

Capitolul 8 formulează concluziile și recomandările evaluării.

Metode de lucru folosite în elaborarea evaluării

Evaluarea s-a realizat de către echipa tehnică al GAL. Metoda de lucru a fost munca în echipă cât și lucru individual în diferite faze ale procesului evaluării, respectiv colectare informații în birou și în teren.

Metodele și tehnicile procesului de evaluare

Metodele și tehnicile de evaluare au fost identificate și selectate în grupul de lucru. În procesul de evaluare au fost utilizate următoarele metode și tehnici de evaluare: Analiza datelor interne al GAL, chestionar, interviu cu focus-grupuri, sondajul de opinie prin telefon și observația.

Procesul de evaluare

Evaluarea implementării SDL al GAL Angustia, respectiv etapele acestea s-au realizat în perioada indicată în Planul de Evaluare, potrivit programării calendaristice. Membrii Comitetului de Cordonare a Evaluării au participat în diferitele etape ale procesului de evaluare, conform sarcinilor atribuite.

În primul rând au fost colectate informațiile din documentele administrative disponibile la biroul tehnic al GAL. După o inițială analiză a acestora, a urmat colectarea informațiilor din zonă. A treia fază principală a evaluării a fost analiză detaliată a tuturor informațiilor colectate, tragerea concluziilor, definirea lecțiilor învățate, a recomandărilor, și elaborarea raportului de evaluare.

3. Informatii generale privind SDL

3.1 Informatii despre GAL si activitatea GAL-ului

3.1.1 Informatii despre GAL

Teritoriul acoperit de Parteneriatul LEADER GAL Asociația Angustia Egresuleț, în calitate de implementator al programului LEADER în zonă, cuprinde 12 UAT-uri: comunele Bretcu, Catalina, Cernat, Estelnic, Ghelinta, Lemnia, Mereni, Ojdula, Poian, Sanzieni, Turia și Zabala. Acestea se înscriu în totalitate în diagnosticul general al spațiului rural românesc.

Parteneriatul este format din 44 de membri fondatori din zonă GAL Angustia, dintre care 12 reprezintă autoritățile publice locale (27,27%), 21 provin din societatea civilă (47,73%), iar 11 sunt parteneri din sectorul privat (25,00%).

Teritoriul Angustia, cu o suprafață totală de 1169,3 km², se situează în partea de nord-est a județului Covasna (unul dintre cele mai mici județe din România), în interiorul arcului Carpaților Orientali, pe partea de nord-est a depresiunii Brașovului (asa numită Depresiunea Târgu Secuiesc), și este constituit dintr-un teritoriu compact, coerent și omogen atât din punct de vedere geografic, cât și din punct de vedere strategic. Regiunea are un caracter predominant montan și colinar, fiind înconjurată de păduri întinse, păstrând un peisaj natural bine conservat. Aici găsim și câmpie depresionară intramontană, importantă din punct de vedere agricol și socio-economic. Zona, în afara unei singure comune, se plasează în zonă montană defavorizată. Teritoriul este izolat, departe de coridoarele importante.

La demararea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală (2016–2025), populația totală a teritoriului GAL Angustia era de 38.656 de locuitori care în timp a înregistrat un proces de regres, cauzat de îmbătrânire și de scăderea fertilității. Conviețuirea etniilor maghiare, române, rome și a altor grupuri etnice, precum și a confesiunilor romano-catolice, reformate, ortodoxe, unitariene și a altor culte religioase conferă teritoriului o diversitate care definește identitatea comunităților locale – o identitate prin diversitate.

În perioada 2016–2025, economia comunelor din teritoriu a rămas în mare parte tradițională, bazată pe valorificarea resurselor locale. Agricultură a continuat să se practice la scară mică, creșterea animalelor, în principal bovine și ovine, rămâne o activitate economică esențială la nivelul gospodăriilor. O componentă importantă a economiei locale o reprezintă exploatarea forestieră, în special în zonele împădurite a teritoriului. Activitățile de tăiere și transport al lemnului sunt completate de existența unor ateliere mici de tâmplărie tradițională, însă lipsa infrastructurii și a capacității de prelucrare locală limitează dezvoltarea acestui sector.

În paralel, meșteșugurile tradiționale au rămas vii în anumite localități, unde pot fi întâlniți tâmplari, cojocari și fierari. De asemenea, în unele comune funcționează microintreprinderi care produc produse locale.

Turismul rural a cunoscut o ușoară dezvoltare, susținut de patrimoniul natural și cultural local. Zone precum Turia (cunoscută pentru mofetă), Sanzieni (cu tradiții culturale), Cernat (care găzduiește Muzeul Haszmann Pal) și Bretcu (cu situri arheologice romane) atrag vizitatori interesați de turism tematic și de experiențe autentice. Turismul rural local rămâne un domeniu cu potențial ridicat de dezvoltare în teritoriu.

Forța de muncă din teritoriu este limitată, iar migrația tinerilor către alte țări continuă să fie un fenomen prezent. Populația activă este în scădere, iar îmbătrânirea demografică afectează negativ dinamismul economic și capacitatea de adaptare la cerințele pieței moderne.

Printre principalele provocări se numără infrastructura care necesită în continuare dezvoltare și modernizare, (drumuri, rețele de utilități), accesul limitat la piețe de desfacere și prezența minimă a formelor eficiente de asociere agricolă.

Din punct de vedere cultural teritoriul Anguliu se remarcă printr-un patrimoniu bogat: arhitectura populară specifică, porțile secuiești sculptate, portul tradițional, evenimentele culturale locale și activitatea asociațiilor de păstrare a tradițiilor întăresc identitatea locală și contribuie la coeziunea comunităților din zonă.

Zona Angustia dispune în continuare de oportunități valoroase pentru dezvoltarea comunităților locale și civile, pentru diversificarea economiei locale, încurajarea cooperativelor agricole, promovarea formării capitalului uman și implementarea unor guvernante eficiente la nivel local. Potențialul regiunii rămâne semnificativ, mai ales dacă resursele naturale, culturale și umane disponibile sunt valorificate în mod integrat.

3.1.2 Activitatea GAL-ului

GAL Angustia dispune de un management profesionist cu resurse profesionale de expertiză și cu o vastă experiență în dezvoltare rurală și în implementarea proiectelor europene, în special a Programului LEADER în perioadele 2007-2013 și 2014-2025.

Sarcinile angajaților prin care au contribuit la implementarea cu succes a SDL în perioada 2016-2025:

1. consolidarea capacității actorilor locali de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor
2. conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective a selectării proiectelor prin care s-au evitat conflictele de interese
3. asigurarea, cu ocazia selecționării a proiectelor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și tintelor strategiei
4. pregătirea și publicarea de cereri de proiecte
5. primirea, analiza, evaluarea proiectelor și selecția acestora
6. monitorizarea implementării strategiei și a proiectelor sprijinite
7. verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele
8. animarea teritoriului: organizarea evenimentelor de promovare/informare
9. organizarea de târguri tradiționale

10. organizarea de instruiți de formare pentru echipa GAL și lideri locali
11. întocmirea rapoartelor de activitate al GAL
12. întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare

Prin activitățile de animare GAL a mobilizat comunitățile locale, a stimulat implicarea acestora în dezvoltarea teritorială respectiv absorbția fondului Leader disponibil pentru teritoriu.

Gestionarea strategiei

Mecanismul de gestionare a strategiei a fost efectuată de echipa tehnică al GAL, care pentru atingerea și realizarea obiectivelor SDL, a realizat următoarele activități:

1. instruirea personalului în vederea implementării strategiei și a actorilor locali, promotori ai dezvoltării comunităților locale
2. colectarea, analiza și difuzarea de informații privind acțiunile de dezvoltare rurală
3. colectarea, difuzarea și consolidarea bunelor practici de dezvoltare rurală
4. organizarea de întâlniri de promovare, informare
5. organizarea de schimburi de experiență și târguri tradiționale
6. participarea la întâlnirile cu structurile implicate în derularea programului LEADER și cu alți entități GAL
7. editarea de publicații proprii
8. organizarea și desfășurarea sesiunilor de apel pentru proiecte
9. sprijinirea aplicanților în depunerea proiectelor cu succes

Monitorizarea și evaluarea strategiei

Responsabilul de monitorizare al GAL, asistat de membrii echipei tehnice, a evaluat și monitorizat periodic implementarea strategiei. Această activitate, care a sprijinit implementarea cu succes a SDL, a avut următoarele sub-activități:

1. Luarea operativă a deciziilor asupra implementării SDL și depistarea problemelor
2. Efectuarea periodică a gestionării GAL
3. Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor
4. Facilitarea coordonării între activitățile membrilor echipei tehnice
5. Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele implementării SDL al GAL
6. Elaborarea trimestrială a Raportului de Monitorizare care a cuprins toate informațiile cu privire la evoluția implementării strategiei: Elaborarea tabelor privind implementarea financiară a planului pentru fiecare măsură în parte, a tabelor de monitorizare incluzând informații cantitative pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat stabiliți pentru fiecare măsură în parte în cadrul SDL.
7. Analiza rezultatului monitorizării strategiei.
8. Comunicarea stadiului implementării strategiei de dezvoltare către factorii de decizie la cel mai înalt nivel.
 1. Elaborarea trimestrială a Raportului de Monitorizare care a cuprins toate informațiile cu privire la evoluția implementării strategiei. 1. Tabele privind implementarea financiară a planului pentru fiecare măsură în parte 2. Tabele de monitorizare care includ informații cantitative pe baza indicatorilor de realizare și rezultat stabiliți pentru fiecare măsură în parte în cadrul SDL.
 3. Analiza rezultatului monitorizării strategiei.

Echipa de implementare SDL:

Grupul - personalul propriu

Angajații proprii ai asociației au ocupat următoarele funcții: manager proiect (1 pers.), responsabil cu animarea teritoriului (1 pers.), responsabil cu activitățile de monitorizare (1 pers.), responsabili cu evaluarea și selecția proiectelor (1 pers.).

Atribuțiile principale ale **Managerului de proiect** au fost:

Gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul implementării SDL. A fost responsabil pentru atingerea scopurilor asociației, în special pentru implementarea cu succes a activităților programului LEADER. A avut rolul de a asigura conducerea, organizarea și functionarea organizației cu eficiență maximă prin angajarea resurselor financiare, tehnologice și umane necesare. A coordonat eficient activitatea echipei tehnice, în primul rând cele legate de comunicare și informare și de implementarea proiectelor în cadrul GAL.

Atribuțiile principale ale **Responsabilului cu animarea teritoriului** au fost: intermedierea între GAL și grupurile țintă specifice, fiind responsabil față de aceste părți și distribuind informații care au dat posibilitatea grupurilor țintă să înțeleagă direcțiile de dezvoltare promovate de GAL. Elaborarea de materiale de promovare și informare. Contribuire la activitățile de comunicare și informare destinată locuitorilor și actorilor implicați în dezvoltarea teritoriului. Consilierea potențialilor beneficiari. Organizarea și desfășurarea întâlnirilor de promovare, informare în teritoriu, a evenimentelor comunitare. Implicare în pregătirea și organizarea instruirii angajaților GAL și a actorilor locali.

Atribuțiile principale ale **Responsabilului activității de monitorizare** au fost:

Monitorizarea periodică și constantă a proiectelor depuse și monitorizarea implementării strategiei. Consilierea beneficiarilor pentru implementarea eficientă a proiectelor. Menținerea constantă a legăturii între GAL și beneficiarii de proiecte. Raportarea despre realizările și rezultatele proiectelor. Contribuție permanentă la toate activitățile GAL.

Atribuțiile principale ale **Responsabilului cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor** au fost:

Verificarea conformității proiectelor. Evaluarea eligibilității cererilor de finanțare. Propunerea către Comisia de selecție a cererilor de finanțare declarate conforme și eligibile. Contribuție permanentă la toate activitățile GAL.

Grupul – servicii externalizate

Serviciile externalizate pentru derularea activității a asociației au fost următoarele:

1. Servicii financiar-contabile – Atribuții:ținerea evidenței financiar-contabile a asociației, elaborarea și depunerea bilanțului sintetic și bilanțului contabil a asociației.
2. Servicii de audit – Atribuții: realizarea rapoartelor de asigurare.

3.2. Scurta descriere a SDL, a măsurilor și bugetului

Implementarea programului LEADER de către GAL Angustia în perioada 2016-2025 a adus o abordare nouă de dezvoltare a comunităților locale din zona Angustia și beneficii multiple cu efecte măsurabile asupra dezvoltării integrale a întregii zone dintre care amintim: dezvoltarea economiei prin investițiile implementate, dezvoltarea vieții culturale prin sprijinirea de organizații civile, dezvoltarea comunităților în întregul teritoriu, dezvoltarea de exploatații agricole, crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi, respectiv noi servicii, dezvoltarea agro-turismului în zona, instruirea liderilor locali în scopul eficientizării implementării programului Leader în zona și pentru facilitarea activării actorilor locali în propriile comunități cu scopul dezvoltării acestora. În urma rezultatelor programului LEADER în rândul comunităților din zona s-a format încrederea în eficiența și utilitatea acestui program privind dezvoltarea propriei zone. Pe parcursul întregului proces de planificare și elaborare a strategiei am avut la bază abordarea LEADER, caracteristicile acesteia, respectiv am luat în considerare direcțiile de dezvoltare rurală europene, naționale,

regionala, județeană și locală pentru a asigura sinergia între acestea și direcțiile de dezvoltare a zonei. Implementarea strategiei elaborate a contribuit la reducerea dezechilibrelor economice și sociale, precum și a disparităților constatate între teritorii și între comunitatea rurală a zonei și mediul urban; de asemenea, a contribuit la revitalizarea comunităților locale din zonă.” Prin SDL am propus atingerea următoarelor **obiective**:

1. Menținerea și crearea de locuri de muncă și astfel încetinirea migrării tinerilor din zonă spre mediul urban sau în străinătate
2. Protecția mediului
3. Sprijinirea inovării
4. Sprijinirea dezvoltării comunitare și a moștenirii culturale locale

Măsurile de intervenție a strategiei prin acțiunile eligibile stabilite au urmărit atingerea acestor obiective, respectiv au contribuit la obiectivele transversale: mediu și climă, inovare. Sprijinirea conservării patrimoniului local și tradițiilor din zonă a contribuit la întărirea identității locale, sporirea calității vieții, stimularea activităților de turism rural din zonă și creșterea atractivității zonei, ceea ce a sprijinit încetinirea migrației tinerilor din zonă.

Prioritățile de dezvoltare rurală ale teritoriului GAL Angustia, stabilite și prioritizate prin SDL:

1. P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii săraciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
2. P2: Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor
3. P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

4. P1: Incurajarea transferului de cunostinte si a inovarii in agricultura, silvicultura si zonele rurale

Domeniile de interventie prevazute in SDL:

1. 6A) Facilitarea diversificarii, a infiintarii si a dezvoltarii de intreprinderi mici, precum si crearea de locuri de munca
2. 6B) Incurajarea dezvoltarii locale in zonele rurale
3. 2A) Imbunatatirea performantei economice a tuturor exploatatilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatatilor, in special in vederea sporirii participarii pe piata si a orientarii spre piata, precum si a diversificarii activitatilor agricole
4. 3B) Sprijinirea prevenirii si a gestionarii riscurilor la nivelul fermelor
5. 5C) Facilitarea furnizarii si a utilizarii surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deseurilor, a rezidurilor si a altor materii prime nealimentare, in scopul bioeconomiei
6. 1A) Incurajarea inovarii, a cooperarii si a crearii unei baze de cunostinte in zonele rurale
7. 1B) Consolidarea legaturilor dintre agricultura, productie alimentara si silvicultura, pe de parte, si cercetare innoare, pe de alta parte, inclusive in scopul unei gestionari mai bune a mediului si al unei performante de mediu imbunatatite

Prezentarea masurilor

În SDL am prevăzut două axe de dezvoltare:

Axa I. – Măsură negeneratoare de venit, având scopul de dezvoltarea comunităților, a vieții civile, conservarea moștenirii culturale și îmbunătățirea serviciilor oferite populației teritoriului GAL.

Axa II. – Măsură generatoare de venit având scopul dezvoltării economiei în teritoriul GAL.

Măsurile strategiei:

1.M1.1-“Investiții în renovarea și dezvoltarea satelor”

Codul măsurii: M 1.1/6B, Tipul măsurii: Investiții

2. M1.2- “Investiții privind protejarea patrimoniului cultural și sprijinirea vieții civile în mediul rural”

Codul măsurii: M1.2/6B, Tipul măsurii: Investiții

3. M1.3-“Dezvoltarea comunității roma” ,

Codul măsurii: M 1.3/6B, Tipul măsurii: Investiții

4. M1.4- „Dezvoltarea infrastructurii sociale”

Codul

Măsurii M1.4/6B, Tipul măsurii: Investiții

5. M2.1-“Investiții în exploatarea agricolă”

Codul Măsurii: M2.1/2A, Tipul măsurii: Investiții

6. M2.2-„Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”

Codul Măsurii – M2.2/6A, Tipul măsurii: Investiții

7. M2.3- “Constituirea, sprijinirea și promovarea formelor asociative”

Codul

Măsurii M2.3/ 2, Tipul măsurii: Investiții

8. M2.4-„Sprijin pentru investiții inovative, protecția mediului și energie regenerabilă

Codul măsurii 2.4/5C, Tipul măsurii: Investiții

9. M2.5-„Formare si instruire”

Codul masurii M2.5/1C, Tipul masurii: Servicii

Bugetul SDL si modificarile aduse in perioada 2016-2025:

Măsura	Buget initial	Modifi- care 1	Modifi- care 2	Modifi- care 3	Modifi- care 4	Modifi- care 5
M1.1-Investitii in renovarea si dezvoltarea satelor	600000	800000	799983	799983	1063983	1063983
M1.2- Investitii privind protejarea patrimoniului cultural si sprijinirea vietii civile in mediul rural	100000	100000	122146	121233	121233	120891,10
M1.3-Dezvoltarea comunitatii roma	30000	30000	29407	24710	24710	24662,69
M1.4- Dezvoltarea infrastructurii sociale	50000	50000	24758	20124	20124	20124
M2.1-Investitii in exploataii agricole	270303	365999	309822	446324	446324	463281,61
M2.2-Sprijin pentru investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole	280000	455347	502347	502347	715789,77	715789,77
M2.3- Constituirea, sprijinirea si promovarea formelor asociative	90000	121882	161882	153028	153028	153028

M2.4-Sprijin pentru investitii inovative, protectia mediului si energie regenerabila	100000	135410	108293	107647	107647	106152,44
M2.5-Formare si instruire	15000	20305	20305	20305	20305	5223
Functionare biroul GAL	383825	519735	519735	548924		668285,94
TOTAL	1919128	2598678	2598678	2598678	3341429,71	3341429,71

4. Cadru de evaluare si metodologia

Tema de evaluare: Obiectivele strategiei

TEMA DE EVALUARE: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Proiectele finanțate au contribuit la crearea de locuri de muncă durabile în mediul rural	Cum se poate obține o dezvoltare teritorială echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă?	Nr. de proiecte la M2.2 privind înființarea și modernizarea unor afaceri în Turism 5, construcții 2, prelucr. Lemn. 2, fotografie de evenimente 1, croitorie 1, coafura 1 Nr. de proiecte 28 și 1 proiect în curs de aplicare la M 1.1 privind Inv.în servicii de bază, (masini și utilaje, PSI etc).	CHESTIONAR CU BENEFICIARII, Chestionar online și cercetare de birou În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor

		Nr. de proiecte 14 la M 1.2 pentru Asociații și Unități de cult , Nr. de proiecte 1, la M 1.3 privind dezvoltarea comunității române . Nr. de proiecte 1 la M 1.4 privind dezvoltarea infrastructurii sociale. Nr. de proiecte 1 la M2.5 privind formare și instruire.	și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă? A crescut numărul locurilor de muncă în comunitate în urma proiectelor GAL? Au fost înființate noi afaceri/servicii utile în localitate?
Sprijinirea grupurilor vulnerabile a crescut Implicarea grupurilor vulnerabile (tineri, femei, persoane cu dizabilități etc.)		Număr de locuri de muncă 16 Număr de proiecte privind incluziunea socială 1 proiect Analiza și interpretarea datelor: • Relevanță ridicată a măsurilor M1.1 și M2.2 – direcționate exact spre lipsurile semnalate în SWOT: infrastructură și ocupare • Valoarea neutilizată este minimă 11.450 EUR, semnalând o utilizare foarte bună • Intervențiile în incluziune socială și	ANALIZĂ DATE MONITORIZARE S-au pus mai bine în valoare tradițiile și specificul local în localitatea dvs.? Considerați că s-au promovat mai bine resursele culturale și naturale locale?

	educație informală M1.3, M2.5 au fost prezente Logica de intervenție a SDL este foarte relevantă și astăzi. Intervențiile sunt bine corelate cu nevoile locale și cu potențialul economic și social al teritoriului GAL Angustia. Nu se observă decalaje critice între priorități și execuție.	
Sprijinirea și protejarea patrimoniului cultural și sprijinirea vieții civile în mediul rural	Nr. de proiecte 14 proiecte 78,9% dintre respondenți consideră că tradițiile și valorile locale au fost promovate într-o mare măsură. 5,3% dintre respondenți consideră că da – într-o mică măsură, iar 15,8% nu știe. 89,5% dintre respondenți consideră că, într-adevăr, resursele culturale și naturale ale regiunii au fost promovate. 10,5% dintre respondenți consideră că doar parțial.	CHESTIONAR Online

TEMA DE EVALUARE: Favorizarea competitivitatii agriculturii; Asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale și combaterea schimbarilor climatice.			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Creșterea productivității și a randamentului în fermele sprijinite Gradul de modernizare a exploatațiilor agricole (echipamente, tehnologii, infrastructură) Diversificarea activităților și produselor agricole pentru acces pe piețe noi	Cum se poate favoriza competitivitatea agriculturii, asigurând în același timp gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice?	Nr. de proiecte la M2.1 privind investitii pentru modernizare ferme în domeniul agricol este de 7 proiecte. Nr. de proiecte la M2.3 privind investitii pentru modernizare asociatii de ceascatori de animale în domeniul agricol este de 4 proiecte. Nr. de proiecte la M2.4 privind investitii pentru modernizare asociatii de ceascatori de animale în domeniul agricol este de 3 proiecte. Considerăm că proiectele sprijinite prin Grupurile de Acțiune Locală (GAL) au avut un impact semnificativ asupra modernizării agriculturii și protecției	CHESTIONAR CU BENEFICIARII, Chestionar online si cercetare de birou Considerați că proiectele sprijinite prin GAL au contribuit la modernizarea agriculturii și la protecția mediului în comunitatea dumneavoastră?

		mediului în comunitatea noastră. În același timp, multe dintre proiecte au avut o componentă ecologică – fie prin promovarea practicilor agricole durabile, fie prin investiții în utilaje agricole eficiente, utilizarea surselor de energie regenerabilă sau protejarea biodiversității locale.	
Utilizarea de tehnologii ecologice sau regenerabile în activitățile sprijinite		Prin finanțările oferite, fermierii locali au avut acces la tehnologii moderne, echipamente agricole performante și soluții inovatoare pentru gestionarea eficientă a resurselor. Aceasta a condus la creșterea productivității, reducerea costurilor de producție și diversificarea activităților agricole.	

TEMA DE EVALUARE: Investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;

Investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente;

Investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turistilor și în infrastructura turistică la scară mică;

Investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective;

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Gradul de acoperire a nevoilor comunității rurale prin investițiile în infrastructura la scară mică, inclusiv în domeniul energiei regenerabile și eficienței energetice.	Cum pot fi orientate investițiile pentru a sprijini crearea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurilor la scară mică, inclusiv în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei?	Nr. populației nete care a beneficiat în mod indirect prin dezvoltarea comunităților locale: 38656 de persoane. Nr. de proiecte destinate dezvoltării comunităților locale: 28 și 1 proiect în curs de aplicare Nr. de proiecte totale de dezvoltare a vieții civice și religioase: 14 Nr. de proiecte de dotare a vieții civice și de patrimoniu cultural: 6 Nr. de proiecte de dotare a	CHESTIONAR CU BENEFICIARI, Chestionar online și cercetare de birou Considerați că proiectele finanțate prin GAL au contribuit la îmbunătățirea infrastructurii locale (echipamente de utilitate publică, energie, agrement, turism) și la creșterea calității vieții în comunitatea dumneavoastră?
Eficiența și impactul investițiilor în	Cum pot fi		

extinderea serviciilor publice locale, în special a celor recreative, culturale și sociale, asupra calității vieții în comunitățile rurale.	orientate investițiile pentru a sprijini crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază pentru populația rurală, inclusiv a celor de agrement și culturale, precum și a infrastructurii aferente?	unitatilor de cult: 7 Nr. de proiecte de dezvoltare civice prin achizitie de software: 1 Nr. de comune incluse in revitalizarea vietii civice si religioase: 12 Nr. de targuri si actiuni de promovare a teritoriului prin evenimente ale produselor traditionale si culturale: 6	
	Cum pot contribui investițiile de uz public în infrastructura de agrement, informarea turiștilor și infrastructura turistică la scară mică la dezvoltarea durabilă a zonelor rurale? Cum pot fi orientate investițiile pentru a sprijini transferul de	Nr. de proiect pentru dezvoltarea comunitatii pe plan social, implicarea actorilor activi in dezvoltarea sociala a comunitatilor din zona: 1 Nr. de persoane implicate care beneficiaza in mod direct de servicii sociale imbunatatite: 200 Nr. de proiecte depuse - investitii in sectorul de energie regenerabila: 3 Nr. de UAT-uri implicate in investitii: 3 Nr. populatiei care beneficiaza de infrastructuri imbunatatite privind	

	activități și transformarea clădirilor sau a altor instalații din interiorul sau din apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții și al creșterii performanței de mediu?	utilizarea energiei regenerabile: 9510	
--	---	---	--

TEMA DE EVALUARE: Ameliorarea nivelului global de performanță și de durabilitate al exploatareii agricole			
Prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Gradul în care investițiile finanțate au contribuit la îmbunătățirea performanței economice și a durabilității exploatareii agricole (ex: modernizarea echipamentelor, optimizarea costurilor, creșterea productivității) Măsura în care proiectele sprijinite au facilitat procesarea, comercializarea sau dezvoltarea de produse	Cum pot fi sprijinite exploatarele agricole pentru a-și ameliora nivelul global de performanță și de durabilitate? Cum pot fi sprijinite activitățile de prelucrare, comercializare și/sau dezvoltare a produselor agricole pentru a contribui la creșterea valorii adăugate și la dezvoltarea durabilă a sectorului agricol?	Prin Măsura 2.1 au fost finanțate 7 proiecte de investiții în ferme (PFA, II), ceea ce a permis achiziția de echipamente agricole moderne. Aceste investiții au avut ca rezultat: creșterea performanței tehnice a exploatareilor mici și mijlocii; îmbunătățirea sustenabilității economice crearea de locuri de muncă și atragerea tinerilor fermieri în sector. Prin Măsura 2.3, GAL-ul a sprijinit 4 forme asociative (asociații de crescători de animale, compozitorate), consolidând capacitatea de cooperare și de gestionare comună a resurselor. Aceste	CHESTIONAR CU BENEFICIARII și cercetare de birou În ce măsură considerați că sprijinul acordat prin GAL a contribuit la modernizarea fermelor și/sau la procesarea și comercializarea produselor agricole?

agricole locale, inclusiv creșterea valorii adăugate și a accesului la piață		investiții au avut un impact pozitiv asupra eficienței activităților agricole, dar nu au vizat în mod direct procesarea/comercializarea. Procesarea și dezvoltarea lanțurilor de distribuție au fost sprijinite indirect, însă este loc pentru îmbunătățiri în viitor, prin măsuri dedicate valorificării produselor agroalimentare locale. Gradul de execuție pe domeniul de intervenție 2A a fost de 94,55%, ceea ce reflectă o utilizare eficientă a fondurilor și un interes real din partea fermierilor locali pentru modernizare.	
TEMA DE EVALUARE: Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date

În ce măsură sprijinul acordat a condus la diversificarea economică în zonele rurale, prin înființarea de noi activități non-agricole?	Cum pot fi orientate investițiile pentru a sprijini crearea și dezvoltarea de activități neagricole în mediul rural?	1 – deloc: 1 respondent	CHESTIONAR CU BENEFICIARI, Chestionar online si cercetare de birou Considerați că proiectul dumneavoastră a contribuit la crearea unei activități economice viabile, non-agricole, în comunitatea locală?
Care este gradul de sustenabilitate economică a proiectelor non- agricole finanțate prin SDL?		2: 3 respondenți 3: 9 respondenți 4: 18 respondenți 5 – foarte mult: 29 respondenți Majoritatea covârșitoare a respondenților (47 din 60) consideră că proiectele lor au contribuit în mare măsură la dezvoltarea unor activități economice viabile non-agricole în comunitățile locale. Aceasta reflectă un impact pozitiv al finanțărilor acordate prin GAL asupra economiei locale Gradul de sustenabilitate economică a proiectelor non-agricole finanțate prin SDL este evaluat ca fiind unul mediu spre ridicat. În cadrul Măsurii 2.2 – Investiții în crearea și dezvoltarea de activități non-agricole, au fost finanțate 20 de proiecte, dintre care 18 contractate și	

majoritatea finalizate cu succes. Domeniile susținute includ: turism rural, servicii (croitorie, coafură, fotografie), prelucrarea lemnului și construcții. Valoarea totală contractată a fost de aproximativ 704.404 euro, cu o absorbție de 98,4% din bugetul alocat, ceea ce reflectă o capacitate bună de implementare și o planificare financiară realistă din partea beneficiarilor.

Proiectele non-agricole au generat 16 locuri de muncă directe, contribuind astfel la diversificarea economică și la reducerea dependenței de activitățile agricole tradiționale în comunitățile rurale. De asemenea, gradul de cofinanțare și implicare a beneficiarilor privați indică interes și angajament pe termen lung.

- Proiectele au fost bine adaptate nevoilor locale;
- Au existat puține contracte reziliate;

	- Afacerile susținute activează în domenii cu potențial de continuitate și extindere. Sustenabilitatea economică a proiectelor non-agricole este solidă, însă se recomandă monitorizarea ulterioară a funcționării acestora pe termen mediu (3–5 ani) pentru a confirma reziliența lor economică în fața schimbărilor de piață.	
--	---	--

TEMA DE EVALUARE: Sprijinirea pentru acțiuni de formare profesională și de dobândire de competențe, activități demonstrative și acțiuni de informare.			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Gradul de accesibilitate și participare la acțiunile de formare Relevanța și aplicabilitatea cunoștințelor dobândite	Cum pot fi sprijinite acțiunile de formare profesională, dobândire de competențe, activitățile demonstrative și acțiunile de informare pentru a crește impactul lor în dezvoltarea comunităților	37 respondenți (cea mai mare parte) au apreciat acțiunile ca fiind „foarte utile” (nivel 5). 22 respondenți au considerat că acestea au fost „utile” (nivel 4). Doar un număr redus (2 + 4) le-au considerat puțin sau deloc utile. Media estimată a răspunsurilor este	CHESTIONAR CU BENEFICIARI, Chestionar online și cercetare de birou
			Considerați că informațiile și competențele dobândite în cadrul acțiunilor de formare/informare sprijinite prin GAL v-au fost utile în activitatea

	rurale? aproximativ 4,1 ceea ce indică o percepție pozitivă generală. Aceste rezultate confirmă relevanța și aplicabilitatea formării oferite, precum și accesibilitatea crescută a acțiunilor sprijinite prin SDL de către GAL Angustia Grad de utilizare a fondurilor: 98,94% . Formare profesională, 19 persoane au fost instruite cu tema de Promovarea specializării spre agricultura ecologică în zona GAL Angustia prin curs de formare, cu durata de 40 ore.	desfășurată?
--	---	---------------------

TEMA DE EVALUARE: Incurajarea inovării, protecția mediului în zona GAL Angustia

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
A crescut numărul proiectelor care prevede soluții de protecția mediului adresate comunității	Cum pot fi integrate protecția mediului și inovația în proiectele care au un impact asupra comunității?	Nr. de proiecte privind amenajări terenuri și spații verzi inclusiv irigarea acestora: 3 Nr. de proiecte care vizează protecția mediului în contexte de situații de urgență, cum ar fi incendiile de pădure: 3	ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare? În ce măsură a contribuit SDL la îmbunătățirea infrastructurii locale, serviciilor publice/private, la creșterea nivelului de trai și la combaterea sărăciei?
A crescut numărul proiectelor cu achiziția de utilaje agricole inovative și de protecția mediului, prevenirea schimbărilor climatice în zona	Se observă o creștere a numărului de proiecte axate pe achiziția de utilaje agricole inovative și pe protecția mediului? Ce soluții pot fi	Nr. de proiecte care include soluții inovative și de protecția mediului în agricultură: 2	ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare? Este importantă dezvoltarea agriculturii

GAL Angustia	propușe pentru protejarea mediului în sectorul non-agricol?		în zonă? CHESTIONAR CU BENEFICIARI
Proiectele non-agricole au integrat activități inovative și de protecție a mediului		Nr. de proiecte care au integrat protecția mediului în implementarea și activitatea lor: 6 Nr. de proiecte turistice cu componenta de mediu: 3 Nr. de proiecte de conștientizare privind protecția mediului: 1 Nr. de proiecte care au activitate de protecția mediului: 2	CHESTIONAR CU BENEFICIARI ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația Numărul turiștilor a crescut/a scăzut/a rămas la fel? Numărul nopților de cazare a crescut/a scăzut/a rămas la fel? Este importantă dezvoltarea serviciilor și activităților non-agricole? Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare?
Formele asociative au inclus protecția mediului în activitățile lor	Cum contribuie formele asociative la protecția mediului prin activitățile pe care le desfășoară?		

		Nr. de proiecte asociative care au inclus protecția mediului în activitățile lor: 5	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația În ce măsură a contribuit SDL la îmbunătățirea infrastructurii locale, serviciilor publice/private? Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare?
S-a încurajat inovarea și protecția mediului pentru comunitate	Ce tipuri de proiecte inovative și de mediu pot fi inițiate pentru comunitățile locale?	Nr. de proiecte inovative și de mediu pentru comunitate: 3	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare?

A crescut numărul celor care doresc să se implice în agricultura ecologică.	Au fost implicați actorii locali în activitățile de informare privind protecția mediului?	Nr. de proiecte de constientizare privind inovarea și protecția mediului, respectiv menținerea echilibrului ecologic: 1 Nr. persoanelor formate care doresc să practice agricultura ecologică: 19	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația Au fost introduse măsuri pentru protecția mediului și inovare? Este importantă dezvoltarea agriculturii în zonă? Este importantă formarea și transferul de cunoștințe?
TEMA DE EVALUARE: Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin investiții pentru populația rurală și îmbunătățirea serviciilor publice locale			
A crescut numărul proiectelor adresate comunității	În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor	Nr. populației nete care a beneficiat în mod indirect prin dezvoltarea comunităților locale: 38656 de persoane. Nr. de proiecte destinate dezvoltării comunităților locale: 28 Nr. de beneficiari direcți: 11	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația În ce măsură a contribuit SDL la îmbunătățirea infrastructurii locale,

Gama de servicii oferite de conducerea locală a comunitatilor s-a extins.	și comunităților rurale, locale?	Nr. de proiecte de dotare a serviciilor locale destinate comunitatii locale: 27	serviciilor publice/private, la creșterea nivelului de trai și la combaterea sărăciei? În ce măsură s-au utilizat resursele financiare? Este importantă dezvoltarea serviciilor locale?
TEMA DE EVALUARE: Conservarea mostenirii rurale si a traditiilor locale din zona GAL Angustia. Consolidarea societatii civile, participarea activa a societatii civile in dezvoltarea comunitatii.			
Societatea locala a participat activ in dezvoltarea comunitatii. Asociațiile și fundațiile, inclusiv unitățile de cult, au fost dotate cu echipamente valoroase. A revitalizat viața civică și religioasă în zona rurală	Cum a contribuit societatea locală la dezvoltarea comunității și ce sprijin au primit asociațiile, fundațiile și unitățile de cult? Cum a implicat populatia rurala in procesul de protejarea patrimoniului cultural si a vietii civile?	Nr. de proiecte totale de dezvoltare a vietii civice si religioase: 14 Nr. de proiecte de dotare a vietii civice si de patrimoniu cultural: 6 Nr. de proiecte de dotare a unitatilor de cult: 7 Nr. de proiecte de dezvoltare civice prin achizitie de software: 1 Nr. de comune incluse in revitalizarea vietii civice si	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Considerați că intervențiile propuse în SDL răspund nevoilor comunității? Proiectele finanțate prin GAL sunt vizibile în comunitate?

acoperită de GAL Angustia. Au fost organizate targuri si actiuni de promovare a teritoriului prin evenimente si targuri ale produselor traditionale si culturale		religioase: 12 Nr. de targuri si actiuni de promovare a teritoriului prin evenimente ale produselor traditionale si culturale: 6 Nr. populatiei implicate in targuri si actiuni de promovare a teritoriului prin evenimente ale produselor traditionale si culturale: 38656	Considerati importanta protejarea patrimoniului cultural si a vietii civile in zona? Considerati importante activitatile de promovare a teritoriului prin evenimente si targuri ale produselor traditionale si culturale?
TEMA DE EVALUARE: Crearea si dezvoltarea infrastructurii necesare destinate populatiei rome; sprijinirea cresterii cunostintelor generale in familii marginalizate.			
Au fost introduse masuri de integrare a populatiei rome. A sprijinit cresterea cunostintelor generale a familiilor marginalizate.	În ce mod a fost angrenată comunitatea romă locală în demersurile de dezvoltare comunitară și în procesele de integrare socială?	Nr. de proiecte destinate dezvoltarii, integrarii comunitatii rome: 1 Populatia roma neta care a beneficiat de servicii/infrastructuti imbunatatite: 110 pers. Nr. familii marginalizate implicate in procesul de integrare: 24	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Considerati importanta dezvoltarea comunitatii rome si a infrastructurii sociale - implicarea grupurilor vulnerabile a crescut?

TEMA DE EVALUARE: Consolidarea societății civile, participarea activă a societății civile în dezvoltarea comunității pe plan social, implicarea actorilor activi în dezvoltarea socială a comunităților din zonă

A consolidat participarea activă a societății civile în dezvoltarea comunității pe plan social. Membrii comunității aflate în situație de vulnerabilitate socială a beneficiat de servicii de alimentație. Au fost sprijiniți membrii comunității aflați în situații de vulnerabilitate, în special copiii de vârstă școlară și persoanele vârstnice aflate în dificultate.	Cum a contribuit măsura la îmbunătățirea condițiilor de viață ale celor aflați în dificultate? Ce măsuri au fost luate pentru incluziunea socială a grupurilor defavorizate? Ce tip de sprijin au primit persoanele aflate în situații de vulnerabilitate socială? Cum au fost susținuți copiii proveniți din medii defavorizate?	Nr. de proiect pentru dezvoltarea comunității pe plan social, implicarea actorilor activi în dezvoltarea socială a comunităților din zonă: 1 Nr. de persoane implicate care beneficiază în mod direct de servicii sociale îmbunătățite: 200 Nr. personal de execuție: 2 Nr. de meniuri împartite anual pentru grupul țintă: 2250 Nr. de beneficiari indirecti: 4033	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația Considerați importantă dezvoltarea comunității române și a infrastructurii sociale - implicarea grupurilor vulnerabile a crescut? În ce măsură a contribuit SDL la îmbunătățirea infrastructurii locale, serviciilor publice/ private, la creșterea nivelului de trai și la combaterea sărăciei? Ce valoare adăugată aduce proiectul dvs pentru comunitatea locală /zonă GAL Angustia?
--	---	--	---

TEMA DE EVALUARE: Creșterea competitivității agriculturii din zona, dezvoltarea exploatațiilor agricole de dimensiuni mici și mijlocii, favorizarea diversificării producției agricole, creșterea calitatii produselor și introducerii pe piață, creșterea veniturilor exploatațiilor, îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole, protecția mediului prin investiții în echipamente și utilaje performante cu tehnologie care protejează mediul înconjurător, facilitarea procesării produselor agricole, sprijinirea tinerilor fermieri, reînnoirea generațiilor prin crearea noi locuri de muncă care diminuează migrația lor din zona rurală a GAL Angustia.

A crescut competitivitatea agriculturii din zona prin dezvoltarea exploatațiilor agricole de dimensiuni mici și mijlocii. Au creat noi locuri de muncă Au fost sprijinți tineri fermieri A fost facilitat procesul produselor agro-alimentare.	Ce măsuri au fost implementate pentru creșterea competitivității agriculturii în zona GAL Angustia? Cum au fost sprijinite exploatațiile agricole mici și mijlocii în procesul de dezvoltare? În ce mod a contribuit proiectul la reducerea migrației din zona rurală a GAL Angustia?	Nr. de proiecte depuse pentru creșterea competitivității agriculturii din zona, dezvoltarea exploatațiilor agricole de dimensiuni mici și mijlocii, favorizarea diversificării producției agricole, creșterea calitatii produselor și introducerii pe piață, creșterea veniturilor exploatațiilor, îmbunătățirea performanței economice a exploatațiilor agricole: 7 Nr. de exploatații agricole sprijinite: 7 Nr. de proiecte depuse de tineri fermieri: 6 Nr. de locuri de muncă nou create: 3	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observația Considerați că este important dezvoltarea agriculturii în zona? Ce valoare adăugată aduce programul LEADER pentru zona ? În ce măsură s-au utilizat resursele financiare? În ce măsură a fost capabilă strategia să implice tineri și femei? S-au creat noi locuri de
--	--	--	--

			munca prin implementarea proiectelor din cadrul programului LEADER?
TEMA DE EVALUARE: Dezvoltarea economica a zonelor rurale si eradicarea saraciei, dezvoltarea serviciilor pentru populatie si alte activitati economice.			
A dezvoltat viata economica a zonei GAL Angustia. A fost extinsă paleta de servicii accesibile în mediul rural. Au creat noi locuri de munca care diminueaza migratia din zona rurala a GAL Angustia. Sectorul turistic din regiune a cunoscut o dezvoltare semnificativă. Sectorul de activități non-	În ce mod a fost dezvoltată viața economică în zona GAL Angustia? Ce tipuri de servicii noi au devenit accesibile în mediul rural? Câte locuri de muncă au fost create și cum au influențat acestea migrația din zonă? Care au fost factorii principali care au contribuit la dezvoltarea sectorului turistic?	Nr. de proiecte depuse pentru dezvoltarea economica a zonelor rurale si eradicarea saraciei, dezvoltarea serviciilor pentru populatie si alte activitati economice: 18 Nr. de proiecte depuse din sectorul turistic: 5 Nr. de proiecte depuse de productie: 3 Nr. de proiecte depuse de servicii nonagricole: 9 Nr. de proiecte depuse de servicii sanitare: 1 Nr. locuri de munca nou create: 16 Nr. de beneficiari start- up neagricole: 14 Nr. de beneficiari femei: 10	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Considerati ca este importanta dezvoltarea si sprijinirea activitatilor si serviciilor neagricole? Ce valoare adaugata aduce programul LEADER pentru zona ? In ce masura s-au utilizat resursele financiare? In ce masura a fost capabila strategia sa

agricole din regiune s-a diversificat semnificativ.			implice tineri si femei? S-au creat noi locuri de munca prin implementarea proiectelor din cadrul programului LEADER?
TEMA DE EVALUARE: Cooperarea in vederea procesarii in comun a produselor agro-alimentare, cooperare in vederea depozitarii si ambalarii in comun a produselor agro-alimentare, cooperare in vederea organizarii vanzarii pe piata locala a produselor agro-alimentare.			
Au beneficiat de sprijin formele asociative din regiune. Asociațiile de crescători de animale și composesoratele și-au extins parcul de utilaje. A fost consolidat cooperarea in vederea organizarii vanzarii pe piata locala a produselor agro-alimentare.	Cum a dezvoltat procesul cooperării pentru procesarea, depozitarea, ambalarea și vânzarea în comun a produselor agro-alimentare la nivel local?	Nr. de proiecte depuse de forme asociative: 5 Nr. de proiecte depuse de catre asociatii de crescatori de animale: 4 Nr. de proiecte depuse de catre composesorate: 1 Nr. de exploatatii sprijinite: 168 Nr. beneficiari indirecti: 15338 Nr. de locuri de munca nou create: 1	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Considerați că proiectele finanțate prin GAL răspund nevoilor comunității? Ați observat proiecte care au îmbunătățit viața locală? S-au creat noi locuri de munca prin implementarea

			proiectelor din cadrul programului LEADER?
TEMA DE EVALUARE: Realizarea de investitii in sectorul de energie regenerabila (hidro, solara, eoliana, biomasa etc.), realizarea de investitii in reducerea consumului de energie.			
Au fost puse in aplicare investitii in sectorul de energie regenerabila. Consumul de energie a fost redus, fiind înlocuit cu producția provenită din surse regenerabile de energie.	În ce mod au contribuit investițiile în sectorul energiei regenerabile la reducerea consumului de energie convențională?	Nr. de proiecte depuse - investitii in sectorul de energie regenerabila: 3 Nr. de UAT-uri implicate in investitii: 3 Nr. populatiei care beneficiaza de infrastructuri imbunatatite privind utilizarea energiei regenerabile: 9510	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Au fost introduse masuri pentru protectia mediului si pentru inovare in zona rurala prin SDL - Au fost puse în practică idei inovatoare? Implica proiectul Dvs. masuri pentru protectia mediului?
TEMA DE EVALUARE: Dezvoltarea resurselor umane din zona GAL Angustia.			
Locuitorii din zonă au participat la cursuri de	Cum a fost sprijinită dezvoltarea resurselor	Nr. de proiect de formare profesionala: 1 Nr. persoanelor formate din	CHESTIONAR CU BENEFICIARII ANALIZĂ DATE MONITORIZARE

formare. S-a reușit aprofundarea conceptului de bioeconomie pentru locuitorii regiunii, în vederea promovării dezvoltării durabile.	umane în zona GAL Angustia?	zona GAL Angustia în cadrul bioeconomiei în vederea promovării dezvoltării durabile: 19	INTERVIU DE FOCUS GRUP Observatia Ați observat proiecte care au îmbunătățit viața locală? Considerati importanta formarea, transferul de cunostinte pentru populatia din mediul rural?
---	------------------------------------	--	--

5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL

5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Măsuri SDL	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate raportat la bugetul inițial alocat	Eficacitate financiară
M1.1 Domeniul de interventie 6B	1.063.983	1,65	1.030.148,35 (33.833*)	96,82%
M 1.2 Domeniul de interventie 6B	120891,10	0	120891,1	100%
M 1.3 Domeniul de interventie 6B	24662,69	0	24662,69	100%

M 1.4 Domeniul de interventie 6B	20.124	0,84	20.123,16	99,99%
M 2.1 Domeniul de interventie 2A	463289,61	0	412874,96 (50414,65*)	89,11%
M 2.2 FEADR Domeniul de interventie 6A	581019,69	13,625,98	567393,71	97,66%
M 2.2 EURI Domeniul de interventie 6A	134770,08	635,65	109078,43 (25056*)	99,53%
M 2.3 Domeniul de interventie 2A	153028	3,15	153024,85	99,99%
M 2.4 Domeniul de interventie 5C	106152,44	0	106152,44	100%
M 2.5 Domeniul de interventie 1C	5223,16	54,99	5168,17	98,95%

Notă la (33.833*) : Eficiența financiară este de 96,82% deoarece suma de 33.833 euro nu este o sumă plătită, ci una contractată. Totuși, în prezent, bugetul alocat la momentul evaluării este de 1,65 euro, deoarece cei 33.833 euro nu mai sunt disponibili pe măsura respectivă, întrucât au fost deja contractat.

Notă la (50414,65*) : Eficiența financiară este de 89,11% deoarece suma de 50414,65 euro nu este o sumă plătită, ci una contractată. Totuși, în prezent, bugetul alocat la momentul evaluării este de 0 euro, deoarece cei 50414,65 euro nu mai sunt disponibili pe măsura respectivă, întrucât au fost deja contractat.

Eficacitate financiară ridicată se înregistrează atunci când plățile efectuate reprezintă mai mult de 50% din alocarea financiară totală și valoarea contractată este apropiată sau chiar mai ridicată decât alocarea financiară. În cazul GAL Angustia, valoarea procentuală este cu mult peste 50%, fiind calculată detaliat în tabelul de mai sus.

5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție

Eficacitate (potențială) ridicată. Valoarea planificată a indicatorilor țintă / de rezultat și a indicatorilor de realizare a fost atinsă, sau analiza proiectelor contractate indică faptul că valoarea țintă poate fi realizată în mod rezonabil până la sfârșitul perioadei de programare.

Domeniu de intervenție	Eficacitate
M1.1 Domeniul de interventie 6B M 1.2	99,20 %

Pe baza datelor calculate privind execuția pe măsuri și domenii de intervenție, putem să concluzionăm că Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Angustia a accesat un **nivel ridicat de eficacitate** pe aproape toate domeniile analizate. Indicatorii de rezultat și realizare au fost atinși sau sunt în curs de atingere până la finalul perioadei de programare, ceea ce reflectă o implementare solidă și coerentă a strategiei.

Rezumatul eficacității pe domenii:

Domeniu de intervenție	Măsuri asociate	Eficacitate (%)	Observații
6B – Dezvoltare locală rurală	M1.1, M1.2, M1.3, M1.4	99,20%	Contribuție puternică la serviciile de bază, patrimoniu, infrastructură socială și incluziune.
6A – Activități neagricole	M2.2, M2.2 EURI	98,60%	Foarte bună absorbție, mare interes și supracontractare.
2A – Agricultură, cooperative	M2.1, M2.3	94,55%	Nivel înalt de absorbție, contribuție clară la modernizarea fermelor și forme asociative.
5C – Energie regenerabilă și mediu	M2.4	100%	Eficacitate totală – toate fondurile alocate au fost contractate.
1C – Formare, informare	M2.5	98,95%	Activitate susținută de instruire, importantă pentru consolidarea capacității locale.

Concluzii:

- SDL Angustia este **eficace** în ansamblu, cu un grad general de execuție între **94,5% și 100%**.
- Domeniile **6B** și **6A** au înregistrat cea mai mare acoperire financiară și operațională, ceea ce reflectă o bună adecvare la nevoile locale.

- Măsurile inovative și cele de formare au fost, de asemenea, valorificate aproape integral.
- Se poate aprecia că, până la finalul perioadei de programare, toate țintele planificate vor fi realizate în mod rezonabil.

Eficiența rezultatelor per cost:

- **Locuri de muncă create:** 20 → cost mediu estimativ per loc: ~133.000 EUR (mai ridicat decât media PNDR, dar în linie cu zonele montane)
- **Infrastructuri și servicii dezvoltate:** 17 → cost/investiție echilibrat raportat la impactul asupra celor 38.000 locuitori
- Costuri indirecte și de funcționare gestionate local → eficiență administrativă crescută

Factori care au influențat eficiența:

- Proceduri AFIR prelungite și neuniforme → întârziere în contractare
- Unele întârzieri din partea beneficiarilor la depunerea cererilor de plată
- Eficiență variabilă între măsuri
- Birocrație/Lipsa de imbunatatiri procedurale si achizitionale.

Gradul de eficiență al operațiunilor implementate este ridicat, atât din punct de vedere al utilizării resurselor financiare disponibile, cât și al raportului cost-rezultat.

Cu o rată de absorbție de 99,57% și o diversitate mare de beneficiari și domenii sprijinite, SDL GAL Angustia a demonstrat că a gestionat eficient resursele alocate. Diferențele minore între măsuri sunt firești și reflectă adaptabilitatea strategică la realitățile teritoriale.

Investițiile au fost bine calibrate, iar rata scăzută a contractelor reziliate, neselectate de finanțare și retrase sugerează o capacitate bună de selecție și monitorizare a proiectelor.

5.6. Tema de evaluare specifică: Calitatea parteneriatelor locale, eficiența conducerii, proiecte/inițiative locale (competitivitatea produselor) și identitatea locală

1. Calitatea parteneriatelor locale

Unul dintre pilonii abordării LEADER îl constituie cooperarea și parteneriatul multisectorial. GAL Angustia a reușit să mobilizeze în mod eficient parteneri publici (UAT-uri), privați (IMM-uri, PFA-uri, SRL-uri), societate civilă (asociații, unități de cult) și forme asociative (cooperative, asociații de crescători).

Date relevante:

- 44 de proiecte au avut ca beneficiari entități colective, publice sau comunitare (ex. UAT, asociații, ONG-uri)
- Măsurile 1.1, 1.2, 1.3 și 1.4 au implicat colaborări directe între GAL și instituții locale
- Parteneriate funcționale: 5 cooperative sau asocieri au fost finanțate în Măsura 2.3
- Promovarea unui model de guvernare participativă prin sesiuni de informare, instruire și animare locală.
- Importanța târgurilor de produse locale organizate de GAL Angustia, prin care oportunitățile de finanțare au devenit mai accesibile pentru oameni, iar transmiterea informațiilor și comunicarea au fost realizate într-un mod adecvat.

Evaluare: **calitate ridicată a parteneriatelor**, implicare echilibrată a actorilor locali, comunicare funcțională între sectorul public și privat.

2. Eficiența conducerii

Activitatea GAL a fost susținută de un management eficient, cu experiență din ciclurile anterioare (2007–2013, 2014–2020). Structura organizatorică a funcționat cu claritate în atribuții și responsabilități.

Indicatori de eficiență:

- 99,57% absorbție bugetară → reflectă capacitate administrativă bună
- 96% rată de finalizare a proiectelor contractate
- Doar 1 contracte reziliate si 3 retras de catre beneficiar este sub 4% din total)
- Evaluările, selecția și sprijinul oferit beneficiarilor au fost gestionate transparent

Au existat unele provocări generate de modificările procedurale AFIR, dar echipa GAL a menținut coerența operațională și a sprijinit adaptarea rapidă a beneficiarilor.

Rezultatul evaluării arata o **conducere eficientă, capabilă să asigure implementarea integrală și echilibrată a strategiei.**

3. Inițiative locale relevante – competitivitatea produselor și a serviciilor

Un număr semnificativ de proiecte finanțate în cadrul măsurilor 2.1 și 2.2 au contribuit direct la dezvoltarea economică locală prin sprijinirea agriculturii și a serviciilor rurale.

Date și exemple:

- 38 proiecte în sectorul economic rural (7 proiect în agricultură, 20 proiect în activități neagricole)
- Proiecte în turism (5 proiect), prelucrarea lemnului (3 proiect), construcții, coafură, croitorie, fotografie etc.
- Introducerea de echipamente performante și diversificarea serviciilor au sporit competitivitatea microîntreprinderilor
- 16 locuri de muncă create în sectorul non-agricol – reflectă potențialul de ocupare în zone defavorizate

Rezultatul evaluării arată ca: **intervențiile au contribuit semnificativ la stimularea competitivității produselor și serviciilor locale**, promovând diversificarea economică.

4. Identitatea locală

Strategia SDL a susținut și consolidat identitatea culturală locală prin proiecte care au vizat patrimoniul, evenimentele tradiționale și susținerea cultelor religioase.

Realizări:

- 14 proiecte în Măsura 1.2 – protejarea patrimoniului cultural
- Activități derulate de unități de cult și ONG-uri (biserici romano-catolice, reformate, cluburi și cămine culturale)
- 4 evenimente culturale susținute prin proiecte
- Reabilitări de infrastructuri tradiționale (cămine culturale, monumente locale)
- Organizarea de târguri de produse pentru promovarea și încurajarea producătorilor locali și pentru conservarea patrimoniului local (spectacole de dansuri populare)

Impact: Aceste proiecte au contribuit la:

- Păstrarea tradițiilor locale și a limbii
- Coeziunea comunităților multietnice
- Redescoperirea valorilor locale în rândul tinerilor și implicarea acestora în viața culturală

Rezultatul evaluării arată ca: **identitatea locală a fost consolidată și promovată printr-o abordare integrată, respectând specificul multicultural al teritoriului GAL Angustia.**

Concluzie generală

Tema de evaluare specifică evidențiază o **implementare strategică matură și echilibrată**. GAL Angustia a reușit să mobilizeze parteneriate diverse, să conducă eficient procesele decizionale și operaționale și să livreze rezultate care susțin competitivitatea economică, dar și patrimoniul și identitatea locală.

Strategia nu a fost doar un instrument financiar, ci un **motor de coeziune socială și de afirmare a specificului local**.

6. Intrebarile de evaluare specifice Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL)

Intrebarile de evaluare specifice au vizat colectarea de informații referitoare la atingerea obiectivelor specifice a Strategiei de Dezvoltare Locală, astfel prin evaluarea realizată s-au formulat următoarele întrebări specifice referitoare la obiectivele specifice a strategiei:

1. **Obiectiv specific/Tema de evaluare specifică:** Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin investiții pentru populația rurală și îmbunătățirea serviciilor publice locale.

Întrebare de evaluare specifică: În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, locale?

Prin această întrebare am evaluat **rezultatele atinse**, precum: 38656 de persoane din populația netă (în pondere de 100%) din teritoriul a cărei condiție de viață s-a îmbunătățit prin modernizarea serviciilor publice locale în întreg teritoriul GAL.

2. **Obiectiv specific/Tema de evaluare specifica:** Conservarea mostenirii rurale si a traditiilor locale din zona GAL Angustia. Consolidarea societatii civile, participarea activa a societatii civile in dezvoltarea comunitatii.

Intrebari de evaluare specifica:

- a. Cum a contribuit societatea locala la dezvoltarea comunitatii si ce sprijin au primit asociatiile, fundatiile si unitatile de cult?
- b. Cum s-a implicat populatia rurala in procesul de protejarea patrimoniului cultural si a vietii civile?

Rezultatul evaluarii: Dezvoltarea si revitalizarea vietii civile si religioase, comunitare implicand intreg teritoriul GAL Angustia (cele 12 comune partenere), prin dotarea si echiparea a 7 organizatii civile si a 7 unitati de cult, respectiv prin organizarea de 6 evenimente ale produselor traditionale si culturale in teritoriu.

3. **Obiectiv specific/Tema de evaluare specifica:** Crearea si dezvoltarea infrastructurii necesare destinate populatiei rome; sprijinirea cresterii cunostintelor generale in familii marginalizate.

Intrebare de evaluare specifica: In ce mod a fost angrenata comunitatea roma locala in demersurile de dezvoltare comunitara si in procesele de integrare sociala?

Rezultatul evaluarii: Un proiect implementat asigura educarea pe termen lung a membrilor celei mai mari comunitati de etnie roma in teritoriu, respectiv sprijina dezvoltarea comunitatii si incluziunea acestora in populatia majoritara a regiunii.

4. **Obiectiv specific/Tema de evaluare specifică:** Consolidarea societății civile, participarea activă a societății civile în dezvoltarea comunității pe plan social, implicarea actorilor activi în dezvoltarea socială a comunităților din zonă

Întrebări de evaluare specifică:

- Cum a contribuit măsura la îmbunătățirea condițiilor de viață ale celor aflați în dificultate?
- Ce măsuri au fost luate pentru incluziunea socială a grupurilor defavorizate?
- Ce tip de sprijin au primit persoanele aflate în situații de vulnerabilitate socială?
- Cum au fost susținuți copiii proveniți din medii defavorizate?

Rezultatul evaluării: Printr-un proiect implementat s-a adus contribuție la îmbunătățirea condițiilor de viață a copiilor vulnerabili aflați în dificultate și în consecință a familiilor acestora. Posibilitatea oferită copiilor din medii defavorizate de a avea acces la o masă caldă pe zi, respectiv accesul la programe educative sprijină incluziunea acestora în populația majoritară și contribuie la un mod de viață mai sănătos al acestui segment al comunităților din zonă.

5. **Obiectiv specific/Tema de evaluare specifică:** Dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei, dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice

Întrebări de evaluare specifică:

- În ce mod a fost dezvoltată viața economică în zona GAL Angustia?
- Ce tipuri de servicii noi au devenit accesibile în mediul rural?
- Câte locuri de muncă au fost create și cum au influențat acestea migrația din zonă?
- Care au fost factorii principali care au contribuit la dezvoltarea sectorului turistic?

Rezultatul evaluării: Zona s-a dezvoltat economic prin investițiile finanțate atât în domeniul agricol cât și neagricol, respectiv în cadrul acestuia în domeniul turistic. Au fost create noi servicii pentru comunitățile rurale din teritoriu (servicii de sănătate, întreținere personală, servicii de croitorie și servicii de proiectare). Au fost create 20 noi locuri de muncă, astfel contribuind la atenuarea migrației economice. Au fost finanțate 10 proiecte inițiate de femei, contribuind la sprijinirea antreprenoriatului în rândul femeilor. Dezvoltarea turismului prin proiectele finanțate au vizat modernizarea activităților turistice existente, respectiv demararea de activități de agrement, astfel populația locală și cea din afara teritoriului au acces la servicii de turism de calitate. Toate aceste realizări au contribuit la dezvoltarea economică complexă a teritoriului.

6. Obiectiv specific/Tema de evaluare specifică: Dezvoltarea resurselor umane din zona GAL Angustia

Întrebare de evaluare specifică: Cum a fost sprijinită dezvoltarea resurselor umane în zona GAL Angustia?

Rezultatul evaluării: Un proiect de instruire implementat a contribuit la dezvoltarea resurselor umane din teritoriu, și prin urmare la dezvoltarea afacerilor existente și la inițierea de noi activități.

Dezvoltarea resurselor umane din teritoriu a fost sprijinită și de instruirile organizate de către GAL liderilor locali din teritoriu, care în comunitățile proprii au diseminat cunoștințele dobândite respectiv au contribuit la implementarea programului LEADER în teritoriu.

7. Tema de evaluare: Factorii de succes și insucces

Factori interni care au influențat pozitiv implementarea strategiei:

1. Expertiza de specialitate a membrilor echipei tehnice acumulata într-o perioada de mai bine de 13 ani, cunoastere aprofundata a programului LEADER, a aplicabilitatii acesteia si a teritoriului Angustia, avand ca rezultat o mai eficienta implementare a SDL aferent perioadei 2016-2025.
2. Echipa tehnica multilingva (romana si maghiara), cu o buna cunoastere a nevoilor comunitatii locale si a minoritatilor locale. Sprijin acordat minoritatilor locale in cunoasterea programului LEADER si in accesarea oportunitatilor de finantare nerambursabila prin program.
3. Prezenta unui parteneriat solid, format din autoritati publice locale, mediul privat si organizatii neguvernamentale cu spirit de colaborare si angajament pentru dezvoltarea teritoriului.
4. Nivel ridicat de transparenta si comunicare publica: intalniri regulate, pagina web actualizata, ghiduri si documentatii de aplicare clare si publicate regulat.
5. Animarea teritoriului si promovare eficienta in zona GAL a programului LEADER si a masurilor din SDL materializata prin numar de proiecte depuse si gradul de absorbtie a fondului disponibil al SDL pe perioada de finantare.
6. Gestionarea eficienta a resurselor umane, financiare si tehnice din cadrul GAL.

Factori externi care au influențat pozitiv implementarea strategiei:

1. Deschidere, receptivitate și interes din partea comunității locale din teritoriu față de oportunitățile de finanțare de proiecte prin programul LEADER.
2. Colaborare eficientă și continuă cu OJFIR Covasna și CRFIR Centru în întreaga perioadă de finanțare. Consultări profesionale periodice pentru o eficientă implementare a strategiei.
3. Monitorizarea continuă a proiectelor, sprijin acordat beneficiarilor în caz de dificultăți de implementare, informare și consultare.
4. Sprijin acordat din partea AM/PNDR/CDRJ-SIBIU în caz de întrebări de clarificare formulate, feed-back și monitorizare periodică.
5. Motivația beneficiarilor de proiecte ca în cazuri dificile să-și implementeze proiectele și să le finalizeze.
6. Întâlniri și comunicare periodică cu alte GAL-uri pentru împărtășirea reușitelor, discutarea problemelor legate de implementarea SDL, schimb de experiență și soluții care eficientizează implementarea cu succes a strategiei.
7. Comunicare eficientă între GAL și solicitanți/beneficiari de proiecte.
8. Implementarea și finalizarea cu succes a 78 de proiecte, cu o rată de absorbție de 99,5% din fondurile totale alocate pentru finanțare proiecte.

Factori interni care au influențat negativ implementarea strategiei:

Nu am constatat factori interni negativi care să influențeze negativ implementarea strategiei. Chiar și dacă au existat pe parcursul implementării strategiei factori interni cu impact negativ, aceștia au fost ne semnificative ca consecință și durată care nu au influențat nefavorabil atingerea obiectivelor SDL și a rezultatelor prevăzute.

Factori externi care au influențat negativ implementarea strategiei:

1. Lipsa de specialiști în elaborarea și managementul de proiecte în zona GAL.
2. Dificultăți apărute în procesul de implementare a unora dintre proiecte finanțate prin SDL.

8. Concluzii și recomandări

8.1 Concluzii: La final de implementare a SDL aferent perioadei 2016-2025 concluzionăm implementarea cu succes a acesteia. Mai jos detaliem argumentele care stau la baza acestei concluzii.

8.1.1 Gradul de utilizare a resurselor financiare

Până în iulie 2025 fondurile alocate măsurilor de finanțare din SDL-ul teritoriului GAL Angustia (fond FEADR) au fost absorbite în proporție de peste 99,5% printr-un total de 78 de proiecte finalizate cu succes. Faptul că fondurile alocate pe măsurile de finanțare au fost absorbite în acest procent arată că, fondurile au fost distribuite corect pe măsuri, conform nevoilor de dezvoltare identificate în teritoriu și formulate de comunitățile locale. La final de implementare a strategiei, cu

realocari minore intre masuri, conform nevoilor reevaluate si usor schimbate, putem afirma ca fondurile alocate masurilor au fost absorbite in procent de aproape 100%.

8.1.2 Efectul si impactul SDL in relatie cu obiectivele

Efectele implementarii SDL a teritoriului Angustia pe parcursul perioadei de implementare se refera la consecințele directe și imediate in teritoriu, iar impactul reprezintă efectele pe termen lung și mai ample ale implementarii.

In acest context in cele ce urmeaza prezentam obiectivele strategiei (obiectivele de dezvoltare rurala al Reg.(UE) nr.1305/2013, obiectivele transversale si cele specifice ale SDL), masurile care au contribuit la realizarea acestor obiective, respectiv efectele și impactul generate in teritoriu prin implementarea proiectelor si a implementarii in ansamblu a programului LEADER in teritoriu. Implementarea proiectelor cu succes si prin urmare realizarea obiectivelor tinta propuse au generat dezvoltarea sustenabila si durabila a teritoriului GAL Angustia.

Obiectivele strategiei	Masura*	Efectul	Impactul
Obiectiv(e) de dezvoltare rurala al Reg.(UE) nr.1305/2013			
Art.4,(c): obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca.	M1.1	Servicii publice diversificate, modernizate, imbunatatite	Cresterea calitatii vietii si a atractivitatii localitatilor;
	M1.2		
	M1.3		
	M1.4	- Infrastructura locala imbunatatita; - Cresterea accesului la infrastructura și serviciile locale;	Accesibilitate facilitata a zonelor rurale din teritoriu; Colaborare imbunatatita intre
	M2.2		
	M2.5		

Art. 14.: sprijinirea pentru acțiuni de formare profesională și de dobândire de competențe, activități demonstrative și acțiuni de informare. Art. 19 punct.1. lit. b: investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole; Art. 20 pct.1, lit. b: investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei; lit. d: investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente; lit. e: investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turistilor și în	M2.5 M2.2 M1.1 (lit. b, d, g, e); M1.2 (lit. d, g); M1.3 (lit. b, d, g); M1.4 (lit. d, g); M2.4 (lit. b, d, e, f,	• Consolidarea implicării civice; • Diversificarea activității civice și revitalizarea vieții civile și a celei religioase; • Stimularea vieții comunitare; • Dezvoltarea suportului acordat grupurilor vulnerabile și a minorității romă din teritoriul în care contribuie la educarea membrilor acestor grupuri; • Extinderea mediului de afaceri; • Diversificarea inițiativelor și a activităților antreprenoriale, economice; • Dezvoltarea, modernizarea și consolidarea sectorului antreprenorial; • Crearea de noi locuri de muncă; • Creșterea veniturilor în urma activităților	guvernanta locală și comunitățile reprezentate; - Întărirea identității locale; - Pastrarea, conservarea, transmiterea culturii și a valorilor locale către generațiile viitoare; - Creșterea coeziunii comunitare, a spiritului comunitar și a solidarității; - Integrarea grupurilor defavorizate în cadrul comunităților locale; - Reducerea decalajelor dintre grupurile vulnerabile, grupul aparținător etniei romă și comunitățile majoritare din teritoriul; - Prevenirea izolării și a excluziunii grupurilor vulnerabile în zonă; - Dezvoltarea de noi servicii, programe de dezvoltare și investiții în zonă
---	--	---	--

infrastructura turistica la scara mica; lit. g: investitii orientate spre transferul activitatilor si transformarea cladirilor sau a altor instalatii aflate in interiorul sau in apropierea asezarilor rurale, in scopul imbunatatirii calitatii vietii sau al cresterii performantei de mediu a asezarii respective; Obiective transversale in conformitate cu Reg. (UE) nr. 1305/2013 Incurajarea inovarii, protectia mediului in zona GAL Angustia. Inovare prin asigurarea conditiilor favorabile pentru incluziunea sociala a grupurilor marginalizate din mediul rural. Inovare prin implementarea de tipuri de servicii, programe, investitii noi in zona pentru grupuri tinta, care nu au fost/sau au fost deservite deficient pana in prezent.	g); M1.1 M1.3 M1.4	economice; • Diversificarea activitatilor agricole cu activitati neagricole; • Dezvoltarea turismului rural, balnear si diversificarea ofertelor turistice; • Infiintarea de noi oferte de agrement in domeniul turistic; • Dezvoltarea de noi servicii in cadrul comunitatilor locale; • Cresterea accesului comunitatilor locale de servicii de sanatate de calitate; • Promovarea turistica a teritoriului; • Dezvoltarea antreprenoriatului initiat de femei; • Dezvoltarea cunostintelor si capacitatilor membrilor comunitatilor locale; • Promovarea exemplelor de bune practici si formarii continue in randul	pentru grupurile defavorizate si comunitatile roma; -Cresterea potentialului zonelor rurale din teritoriu pentru initierea de noi antreprenoriate si pentru dezvoltarea celor existente; -Diversificarea mijloacelor de trai a comunitatilor din zona; -Cresterea atractivitatii turistice a teritoriului si cresterea numarului de turisti in zona; -Impact pozitiv asupra sanatatii populatiei locale; -Cresterea atractivitatii teritoriului in randul tinerilor si incetinirea migratiei acestora spre teritoriile urbane cat si in strainatate; -Dezvoltarea de bune practici care sa contribuie la
--	--	---	---

Incurajarea inovarii, protectia mediului si prevenirea schimbarilor climatice in zona GAL Angustia. Constientizarea actorilor economice privind inovarea, protectia mediului si prevenirea schimbarilor climatice in sectoarele agricole si non-agricole. Obiective specifice ale SDL Imbunatatirea conditiilor de viata a locuitorilor prin investitii pentru populatia rurala si imbunatatirea serviciilor publice locale. Conservarea mostenirii rurale si a traditiilor locale din zona GAL Angustia. Consolidarea societatii civile, participarea activa a societatii civile in dezvoltarea comunitatii. Crearea si dezvoltarea infrastructurii necesare destinate populatiei romane; sprijinirea cresterii cunostintelor generale in familii marginalizate.	M2.2 M2.5 M1.1 M1.2	membrilor adulti ai comunitatilor din teritoriu; • Cresterea vizibilitatii exemplelor de bune practici in randul membrilor comunitatilor locale din teritoriu;	initierea altor noi investitii in teritoriu; - Cresterea atractivitatii antreprenoriatului in randul femeilor din teritoriu; - Cresterea si consolidarea competitivitatii teritoriului; - Cresterea competitivitatii resurselor umane din teritoriu, facilitarea ocuparii fortei de munca pe piata muncii cat si initierea de antreprenoriate proprii; - Crearea de noi locuri de munca; - Dezvoltarea de parteneriate intre membrii comunitatii cu activitati economice similare;
--	---	---	---

Consolidarea societății civile, participarea activă a societății civile în dezvoltarea comunității pe plan social, implicarea actorilor activi în dezvoltarea socială a comunităților din zonă Dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei, dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice. Dezvoltarea resurselor umane din zonă GAL Angustia.	M1.3		
	M1.4		
	M2.2		
	M2.5		
Art.4, lit. a: Favorizarea	M2.1	Cresterea	Sustenabilitatea

competitivității agriculturii; lit. b: Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice. Art. 17 punct.1. lit. a: ameliorarea nivelului global de performanță și de durabilitate al exploatației agricole; lit. b: prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole; Obiective transversale în conformitate cu Reg. (UE) nr. 1305/2013 Incurajarea inovării, protecția mediului și prevenirea schimbărilor climatice în zona GAL Angustia. Obiective specifice ale SDL	(lit.a,b); M2.3 (lit.a) M2.1 M2.3 (lit. b); M2.1	competitivității unităților agricole în zonă; Reînnoirea de parcuri de mașini agricole; Diversificarea produselor agricole locale; Efficientizare energetică și diminuarea poluării mediului în practica activităților agricole; Inovație în agricultura locală; Dezvoltarea întreprinderilor prin introducerea de activități de procesare a materiei agricole primare proprii; Dezvoltarea spiritului de asociere, a parteneriatelor și a formelor de asociere; Cresterea potențialului de intrare și rămânere pe piața produselor	unităților agricole în zonă; Activități agricole mai competitive, mai eficiente și ca urmare creșterea veniturilor; Produse agricole competitive cu potențial de intrare și rămânere pe piața produselor agricole; Creșterea veniturilor gospodăriilor; Înființarea de unități de procesare a produselor agricole; Diversificarea activităților de prelucrare; Contribuție la protejarea mediului înconjurător în teritoriu; Efficiența energetică; Diminuarea amprentei ecologice generate de agricultură; Consolidarea parteneratului în
---	---	---	--

Cresterea competitivitatii agriculturii din zona, dezvoltarea exploatareilor agricole de dimensiuni mici si mijlocii, favorizarea diversificarii productiei agricole, cresterea calitatii produselor si introducerii pe piata, cresterea veniturilor exploatareilor, imbunatatirea performantei economice a exploatareilor agricole, protectia mediului prin investitii in echipamente si utilaje performante cu tehnologie care protejeaza mediul inconjurator, facilitarea procesarii produselor agricole, sprijinirea tinerilor fermieri, reînnoirea generatiilor prin crearea noi locuri de munca care diminueaza migratia lor din zona rurala a GAL Angustia. Cooperarea in vederea procesarii in comun a produselor agro-alimentare, cooperare in vederea depozitarii si ambalarii in comun a produselor agro-alimentare, cooperare in vederea organizarii vanzarii pe piata locala a produselor agro-alimentare.	M2.3 M2.1	agricole; Promovarea activitatii agricole in randul tinerilor din zona;	domeniul activitatilor agricole si a sustenabilitatii gospodariilor agricole in timp; Diversificarea produselor agricole locale; Crearea de noi asociieri in teritoriu si dezvoltarea de parteneriate la nivel local si interteritorial;
---	-------------------------	---	---

	M2.3		
Art.4, lit.b: Asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice Obiective transversale in conformitate cu Reg. (UE) nr. 1305/2013 Incurajarea inovarii, protectia mediului si prevenirea schimbarilor climatice in zona GAL Angustia. Obiective specifice ale SDL Realizarea de investitii in sectorul de energie regenerabila (hidro, solara, eoliana, biomasa etc.), realizarea de investitii in reducerea consumului de	M2.4 M2.4 M2.4	Eficientizare energetica si diminuarea poluarii mediului inconjurator; Infrastructura publica modernizata in cadrul localitatilor; Crestere economica prin utilizarea biomasei locale; Bune practici pentru multiplicarea proiectelor de utilizare a energiei regenerabile;	Impact pozitiv asupra bugetului autoritatilor publice locale prin reducerea cheltuielilor de intretinere; Impact educativ asupra comunitatilor locale privind utilizarea energiilor regenerabile in toate aspectele vietii rurale; Mediu de viata mai curat, mai sanatos pentru populatia locala din teritoriu; Cresterea numarului de proiecte care vor include solutii de utilizare a energiei regenerabile si

energie.			diversificarea utilizării surselor de energie regenerabile; Sprijinirea continuă a sustenabilității întreprinderilor prin achiziția locală a biomasei cât și a echipamentelor de producere a energiei regenerabile;
----------	--	--	---

***Masura:** **M1.1**-Investitii in renovarea si dezvoltarea satelor; **M1.2**- Investitii privind protejarea patrimoniului cultural si sprijinirea vietii civile in mediul rural; **M1.3**-Dezvoltarea comunitatii roma; **M1.4**-Dezvoltarea infrastructurii sociale; **M2.1**-Investitii in exploatare agricole; **M2.2**-Sprijin pentru investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole; **M2.3**-Constituirea, sprijinirea si promovarea formelor asociative; **M2.4**-Sprijin pentru investitii inovative, protectia mediului si energie regenerabila; **M2.5**-Formare si instruire;

8.1.3 Eficacitatea, eficienta, coerenta si relevanta masurilor

Pe parcursul implementării SDL aferent perioadei 2016-2025 nu a fost eliminată nici o măsură ceea ce arată că la elaborarea strategiei nevoile și obiectivele au fost identificate corect, acestea au reflectat realitatea din zonă, respectiv prin proiectele implementate au fost acoperite într-o anumită măsură aceste nevoi în funcție de posibilitățile oferite de strategie.

Obiectivele de dezvoltare a strategiei au fost formulate corect în concordanță cu nevoile zonei, astfel și-au menținut importanța pe întreg parcursul implementării SDL, respectiv atingerea acestora la final de implementare au sprijinit dezvoltarea sustenabilă și durabilă a teritoriului GAL Angustia.

La finalul implementării concluzionăm că toate măsurile și-au atins scopul. Prin utilizarea fondurilor alocate și implementarea cu succes a proiectelor, indicatorii stabiliți în strategie au fost realizați într-o măsură mai mare decât cea previzionată, conform următorului tabel:

Indicatori planificati	Indicatori realizati
Locuri de munca – min. 2	20
Numar participanți instruiti – min. 10	19
Numar exploatații agricole/beneficiari – min. 8	175 (exploatații agricole individuale si cele grupate intr-o asociatie) / 12 (solicitanti)
Cheltuielile publice totale - 1.535.303 euro	2,661,693.36 (inclusiv cu bonusare si fondul aferent perioadei de tranzitie)
Totalul investitiilor pentru proiecte care contribuie la asigurarea gestionarii durabila a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice si la obiectivele transversale: mediu si clima. Inovare. – 100.000 euro	106.152 euro
Populație neta care beneficiaza de servicii/infrastructuri îmbunatatite – cca. 20055	cca. 38656

Implementarea proiectelor in cadrul masurilor a generat efecte directe asupra dezvoltarii intregului teritoriu asa cum reiese din tabelul din capitolul 8.1.2.

Masurile au fost planificate coerent, au cuprins toate domeniile segmentele teritoriului (public, economic, civil, religios, asociativ economic). Dezvoltarea diferitelor segmente au constituit baza dezvoltarii altor segmente (ex. Dezvoltarea infrastructurii la scara mica sprijina indirect dezvoltarea turismului si al investitiilor economice locale, dezvoltarea resurselor umane prin instruire contribuie la demararea de noi activitati economice, etc.). Toate masurile incluse in SDL au fost relevante, intrucat toate fondurile alocate masurilor au fost absorbite, inclusiv fondul provenit de bonusare, fondul aferent perioadei de tranzitie, si au vizat dezvoltarea integrala a teritoriului, ceea ce constatam ca s- a realizat conform datelor si rezultatelor obtinute.

8.1.4 Deficiente în definirea obiectivelor sau măsurilor

Nu am constatat deficiente în definirea obiectivelor la planificarea SDL pentru perioada 2016-2025. Toate obiectivele formulate pe baza nevoilor identificate în teritoriu și a analizei SWOT au avut o importanță prioritară pentru teritoriu pe întreaga perioadă de implementare. Acest aspect a fost susținut și de evaluarea intermediară a SDL și de monitorizarea continuă a acesteia.

Pe parcursul implementării SDL, o singură măsură de finanțare – M2.4 – a fost modificată pentru a corespunde cerințelor Regulamentului (UE) nr. 1305/2013. Celelalte modificări aduse măsurilor au fost de natură financiară, constând în realocări între fondurile disponibile, în vederea unei absorbții eficiente a fondurilor SDL.

Tabelul din subcapitolul 8.1.2 ilustrează modul în care măsurile au fost aliniate la obiectivele SDL și evidențiază efectele măsurabile prin care acestea au contribuit la atingerea obiectivelor, prin implementarea de proiecte.

8.2 Recomandări

La final de implementare SDL aferent perioadei 2016-2025 formulăm următoarele recomandări

8.2.1 Recomandări privind sistemul de monitorizare și evaluare

Atât procesul de monitorizare pe întreg parcursul implementării SDL cât și evaluarea periodică a GAL și a proiectelor implementate prin SDL și-au atins scopul, respectiv implementarea cu succes a SDL și a proiectelor finanțate prin aceasta, absorbția fondului SDL în proporție de aproape 100%. Recomandăm menținerea acestui sistem de monitorizare și evaluare realizată prin comunicare regulată între toate nivelurile de monitorizare și evaluare, utilizând căile de comunicare electronică, în format online și offline.

8.2.2 Recomandări pentru îmbunătățirea obiectivelor și măsurilor SDL

Pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și sustenabile a teritoriului LEADER GAL Angustia, precum și în planificarea viitoarelor strategii de dezvoltare ale acestei zone, se recomandă luarea în

considerare a obiectivelor prezentei strategii, a măsurilor prin care acestea au fost atinse și vor avea impact pe termen mediu și lung în teritoriu.

Dezvoltarea viitoare a teritoriului ar trebui construită pe baza progreselor deja realizate, prin valorificarea rezultatelor obținute și consolidarea acestora. Noile obiective strategice trebuie corelate cu cele ale strategiei actuale, iar noile măsuri de finanțare ar trebui să susțină o evoluție continuă, orientată spre atingerea durabilității și sustenabilității în toate aspectele vieții comunităților locale, contribuind astfel la îmbunătățirea calității vieții la nivelul întregii zone.

8.2.3 Recomandări privind implementarea viitoarelor strategii de dezvoltare rurală

Având experiența perioadei anterioare și actuale a implementării programului LEADER formulăm următoarele recomandări:

1. **Fond alocat:** Creșterea fondului alocat programului LEADER, având în vedere interesul în creștere față de proiectele de tip LEADER, care generează un impact real și multidimensional asupra dezvoltării locale sustenabile, durabile a teritoriului cât și asupra îmbunătățirii calității vieții a comunităților locale. Creșterea
2. **Digitalizare:** dezvoltarea și utilizarea unor platforme online dedicate, care să faciliteze gestionarea integrală a programului LEADER în toate etapele - de la elaborarea strategiei de dezvoltare locală până la finalizarea proiectelor.
3. **Simplificarea proceselor administrative** și îmbunătățirea cooperării instituționale între toate nivelurile implicate în implementarea programului LEADER.
4. **Simplificarea accesului la finanțare** pentru proiecte în general și pentru proiectele mici în special.
5. **Mentineră în continuare a intensității sprijinului nerambursabil de 90% pentru proiectele generatoare de venit și de 100%** pentru cele negeneratoare de venit. Lipsa contribuției proprii în cazul unui grad de autofinanțare mai mare de 10% constituie un obstacol în calea accesării finanțării și, implicit, a dezvoltării continue a teritoriului.
6. **Finanțarea formării de consultanți** în domeniul elaborării proiectelor de tip LEADER și finanțarea consultanței separat de bugetul de proiecte elaborate.

Anexe

Bibliografie

1. Ghid operațional privind evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală, iulie 2018
2. Documente interne al GAL Angustia

Elaborat de echipa tehnica -GAL ANGUSTIA, la data de 27.08.2025.